

være malede af Mænd, — ja lige til Fejlene var Arbejderne mandlige, blev der sagt misbilligende. Naar vi nu alle vide, at det ellers altid er Skik, naar man vil rose et kunstnerisk eller literært Arbejde, da at kalde det »mandigt«, naar man vil dadle et saadant Arbejde, da at kalde det »kvindeligt«, saa kan man tænke sig, at denne Anke kom os noget overraskende. Hvad den gode Mand har ment med sin Kritik ud over paa en eller anden Maade at komme kvindelige Malere til Livs, er vanskeligt at vide; sandsynligvis har han ogsaa kun haft dette ene Motiv; og han er ikke ene om at bruge som en sidste Udvej til at hæmme Kvindernes Præstationsevne, den at sige, at naar Kvinderne ikke har et specifikt Kvindepræg over deres Arbejde, saa har Verden ingen Brug for dem; saa er de kun en Gentagelse af Mænd. Der er imidlertid adskilligt at indvende mod denne Dogme.

For det første, naar Mænd virkelig har troet, at Kvinderne i Kunst, Literatur og andre Retninger vilde tilføre disse en hel anden Side og Karakter, da maa det siges at være mærkeligt, at de, Mændene ikke har været mere forhippede paa at se den kvindelige Personlighed træde frem paa disse Omraader; der kan saamæn ofte trænges til en Fornøysens Strøm. Men det er netop det, de slet ikke har ventet, hvad der ogsaa har fremgaaet af deres Kritik over Kvindearbejde; thi var det godt, kaldtes det som sagt »mandigt«, var det slet, kaldtes det »kvindeligt«; altsaa Mændenes Arbejde var Maalestokken. Nu viser det sig imidlertid hyppigere og hyppigere, at Kvinder kan arbejde lige saa godt og paa samme Maade som Mænd; og saa har man nu ingen anden Udvej end den, at forlange, at Kvinder, naar de vil arbejde med, skulle bringe ny Impulser. Men med hvad Ret fordres dette som Erstatning for deres Deltagelse i Arbejdet? Arbejder ikke hver Mand, som han vil? Er der intet Særpræg over hans Arbejde, er det hans Sag. — Vi Kvinder svarer Mændene, naar de siger, at vi arbejder som Mænd: Nej, vi arbejder som Mennesker, fordi Mændene først er komne til at male, er der ingen Grund til at sige, at senere tilkommende Malere maler som Mænd, hvad enten de er Mænd eller Kvinder: vi maler naturligvis alle som Mennesker, der har en Sjæl, et Par Øjne og et Par Hænder, de Attributer, alle Mennesker har tilfælles; saa er der ganske vist noget, der hedder Individualitet; men den kan være ligesaa forskellig Mand og Mand imellem, som imellem Kvinder. Og at bortvise Kvinder, fordi de ikke bringer Samfundet noget Nyt, er ligesaa uberettiget, som at bortvise Mænd af samme Grund, og over Hovedet at bortvise Individet fra andre Leveveje; det har Samfundet ingen Ret til; Individet udvikler sig efter sin egen Tilskyndelse og sine Forhold, Samfundet maa saa drage den Nytte af det, det kan; hvem